

N:o 14.

Ank. till Riksd. kansli den 20 mars 1907, kl. 12 midd.

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring i jaktstadgan.

Uti en inom Andra Kammaran vid innevarande års Riksdag väckt motion, n:o 75, har herr *G. M. Sandin* hemställt, »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t taga under ompröfning och besluta sådan ändring af gällande jaktstadga, att nuvarande olägenhet, som jakten, särskildt å älg, lägger i vägen för lingonplockningens ostörda fortgång, måtte undanröjas».

Till stöd för sitt yrkande har motionären anfört följande:

»En under senare åren mer och mer gifvande inkomstkälla har det svenska folket, gemenligen den fattigare delen däraf, erhållit i lingonskörden. Då lingonen på hösten mogna, råder också i våra skogar ett rörligt lif. Män, kvinnor och barn draga då till skogs tidigt om morgonen och fortsätta sitt arbete till sena kvällen. Den skörd och den pekuniära vinst, dessa lingonplockare då aftvinga våra skogar, är högst betydlig. Lingonen af hvilka förr endast en ringa del tillvaratogs för begagnande i respektive hem, har numera icke blott blifvit en eftersökt vara för förädling inom landet, utan den ojämförligt största delen af skörden är föremål för export.

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 14 Häft. (N:o 14). 1

Att lingonskörden numera också måste betraktas som en betydelsefull inkomstkälla för den mindre bemedlade inom samhället torde af ingen förnekas. Den nationalekonomiska betydelse denna följacktligen äger synes äfven böra mana oss att om möjligt uppdrifva skörden högre, så att exporten, som nu räknas i miljoner kronor årligen, blefve större och inkomsterna följacktligen ännu rikligare än för närvarande. Lingonskörden, hvilken för öfrigt inträffar olika i olika län, beroende på nordligare eller sydligare läge, inträffar i allmänhet omkring den 15 augusti—1 oktober.

Ett väsentligt hinder för tillvaratagande af omskrifna skörd utgör emellertid den samtidigt tillåtna jakten på flera af skogens vilda djur. Det saknas icke anledning antaga, att ifriga jägare mycket lätt kunna förväxla en i skogens dunkel arbetande lingonplockare med ett villebråd, och härfürutom utgöra de långskjutande mausegevären en ytterligare fara. Risken att träffas af förlupna kulor är stor, hvadan ock en stor del lingonplockare icke våga sig till skogs, i synnerhet under den tid älgjakten pågår. Vid sistnämnda jakts början utsätts varningstaflor här och där i skogsbrynet. Å dessa varnas allmänheten för faran att under jakttiden gå in i skogen med risk att, om så sker och någon olycka inträffar, stånda själf ansvar. Enhvar inser ock, att skall lingonplockaren välja mellan att å ena sidan förtjäna en god dagspenning med fara för sitt lif och å andra sidan försaka dagspenningen och behålla lifvet, så väljer han tydligen den senare.

Det framstår sålunda som ett mycket beaktansvärdt önskemål att få jakten i möjligaste mån inskränkt under den tiden lingonskörden pågår. Skulle detta än blifva till men för ett eller annat intresse, blir dock den nationalekonomiska vinsten stor.

Då emellertid många omständigheter äro att taga i betraktande vid bestämmande af hithörande fråga, torde en närmare utredning vara nödvändig, innan man föreslår de nya förändrade bestämmelser uti nu gällande jaktstadga, hvilka kunna vara lämpliga. Emellertid håller jag före, att en ändring i ofvan angifvet syfte är både önskvärd och af behovet påkallad.

Jag vågar därför vördsamt föreslå», o. s. v.

Enligt gällande jaktstadga infaller den tillåtna tiden för älgjakt i vissa delar af landet mellan den 8 och den 15 september och i det öfriga Sverige mellan den 1 och den 15 i samma månad.

Två synpunkter ha varit ledande vid valet af denna jakttid. Å ena sidan har man velat förlägga den så pass sent, att årskalfvarne skulle vara

i stånd att reda sig, ifall modren blefve skjuten; å andra sidan har man velat förhindra, att jakten infölle under elgens parningstid, som inträffar omkring 20 september—10 oktober — i de södra delarne af landet möjligen något tidigare, i det nordliga Sverige något senare.

Skulle tiden för älgjakten ändras på sådant sätt, att den icke infölle under lingonskörden, så måste jakten alltså förläggas antingen före lingonskördens början, d. v. s. till förra hälften af augusti, eller också till tiden efter älgens parning, d. v. s. till senare hälften af oktober.

Båda alternativen medföra ganska stora olägenheter. Omsorgen om årskalfvarne, jämte den omständigheten, att köttet af det skjutna djuret under röt månadstiden alltför lätt förstöres, torde förbjuda en så tidig jakttid som under augusti månads förra hälft. Att uppskjuta jakten till efter parningstiden skulle kanske i vissa delar af landet låta sig genomföras utan alltför stor olägenhet; men i de norra delarne af Sverige skulle man äfventyra, att jakten då komme att äga rum på spårsnö, hvilket skulle allvarsamt hota älgstammens bestånd.

I hvarje fall torde det komma att visa sig omöjligt att med hänsyn till lingonplockningstiden ändra tiden för älgjakten likartadt öfver hela landet, utan antagligen finge jakttiden bestämmas olika i olika län, hvilket från jaktvårdssynpunkt är mindre fördelaktigt.

Ifall de af motionären påklagade olägenheterna af älgjaktens infallande under lingonplockningstiden vore mera allmänt kända i landet, så vore detta tydligen en angelägenhet, som borde påkalla Riksdagens uppmärksamhet. Lingonskörden, som särskildt bedrifves af de fattigare klasserna, har numera blifvit en betydande faktor i vårt lands ekonomi och är som sådan ojämförligt mycket viktigare än älgjakten. Om lingonskörden lede allvarligt men af den samtidigt pågående älgjakten, så vore det alltså fullt berättigadt att förlägga denna till en annan årstid, äfven om jakten däraf skulle taga skada.

Men i själfva verket torde det knappast vara förhållandet, att någon allmän olägenhet uppstått af älgjaktens och lingonskördens samtidiga infallande. Utskottet har sig ej bekant, att klagomål häröfver yppats från några andra delar af landet än de trakter af södra och mellersta Värmland, från hvilka motionären hämtat materialet för sin framställning. Utskottet håller därför före, att det af motionären påklagade förhållandet är af sådan lokal natur, att någon åtgärd från Riksdagens sida i detta fall ej kan anses påkallad.

Bestämmelserna angående ändring af tiderna för jakt falla inom området för Kungl. Maj:ts administrativa lagstiftning. Vid tre föregående

tillfällen under det nya riksdagsskicket, nämligen åren 1869, 1877 och 1891, har Riksdagen visserligen hos Kungl. Maj:t gjort hemställan om ändring af då gällande bestämmelser angående älgjakt, men vid alla dessa tillfällen har framställningen gällt allmänna, öfver hela landet likartade ändringar. I de fall, då en åtgärd af mer lokal natur af Kungl. Maj:t vidtagits på jaktstadgans område, har detta oftast skett på grund af hemställan från vederbörande landsting. Det vill synas utskottet, som om äfven den föreliggande frågan vore af den natur, att de särskilda landstingen bäst vore skickade att, i den mån ett verkligt behof af ändring gör sig gällande, därom hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer därför utskottet,

att herr G. M. Sandins ifrågavarande motion icke måtte till någon Andra Kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1907.

På utskottets vägnar:

ROBERT JOHANSSON.